

Paweł TUREK, Piotr PRZYBEK
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Katedra Towaroznawstwa Przemysłowego
turekp@uek.krakow.pl, piotr.przybek@uek.krakow.pl

RZECZOZNAWCA I JEGO ROLA W OCHRONIE KONSUMENTA

Streszczenie. W artykule przedstawiono zagadnienia związane z problematyką rzeczoznawstwa w kontekście zawodów zaufania publicznego oraz przepisów dotyczących zawodów regulowanych. W szczególności skupiono się na rzeczoznawcach oceniających jakość wyrobów, z których najczęściej korzystają konsumenci. Dokonano analizy list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług udostępnianych przy Wojewódzkich Inspektoratach Inspekcji Handlowej. Jednym z celów artykułu jest propozycja ujednoczenia danych udostępnianych przy Wojewódzkich Inspektoratach Inspekcji Handlowej w celu zwiększenia czytelności i spójności informacji przekazywanych konsumentom.

Słowa kluczowe: rzeczoznawca, ocena jakości, Inspekcja Handlowa

EXPERT AND HIS ROLE FOR THE PROTECTION OF THE CONSUMER

Abstract. The article presents the issues associated with expert opinions in the context of public trust professions and provisions of law relating to regulated occupations. In particular, it focuses on appraisers or experts evaluating the quality of the products most commonly used by consumers. The official lists of appraisers for the quality of products and services kept by the Provincial Inspectorates of the Trade Inspection have been analyzed. Several suggestions on how to standardize the data available for consumers, in order to enhance readability and consistency of information, have been put forward.

Keywords: expert, quality assessment, Trade Inspection

1. Wprowadzenie

Chcąc zdefiniować pojęcie *rzecznawcy*, na początku warto przyjrzeć się synonimom tego słowa. *Słownik synonimów* podaje następujące określenia: *biegły w danej dziedzinie, ekspert, specjalista, opiniodawca, doradca, znawca przedmiotu, ekspert, fachman, fachowiec, konsultant, opiniodawca, fachura, kontroler, macher, magik, złota rączka, profesjonalista, spec, specjalista, wyrocznia*¹. Przytoczone określenia oddają w pewien sposób społeczne postrzeganie rzeczoznawcy. Z kolei *Słownik języka polskiego* definiuje rzeczoznawcę jako *osobę powoływaną do wydawania orzeczenia lub opinii w sprawach spornych, wchodzących w zakres jej kwalifikacji*². *Wielki słownik poprawnej polszczyzny* przy haśle „rzeczoznawca” podaje dwa określenia: *biegły, ekspert*³. Rychter⁴ definiuje rzeczoznawcę jako *specjalistę o bardzo wysokich kwalifikacjach fachowych, orzekającego (dokonującego ekspertyzy) w sprawach wymagających specjalnej wiedzy; np. przy ustalaniu jakości określonych towarów (jakość produktu), przy rozstrzyganiu zagadnień dotyczących zgodności danych technicznych otrzymanego sprzętu z warunkami zamówienia*. W Wikipedii pojęcie to jest ujmowane w następujący sposób: *Rzeczoznawca to tytuł przyznawany na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych, osobom o wysokich kwalifikacjach z odpowiednio dużym, udokumentowanym doświadczeniu w określonej dziedzinie i specjalności zawodowej*⁵. W *Słowniku pojęć towaroznawczych* pod redakcją Ignacego Dudy nie pojawia się definicja pojęcia rzeczoznawca, zdefiniowano jednak pojęcie eksperta; według Mikułowskiej jest to *specjalista powołany do wydawania orzeczenia lub opinii (o towarach, sprawach) wchodzących w zakres jego kompetencji*⁶. Warto już w tym miejscu zwrócić uwagę na różnice w powyższych definicjach. Niektóre z nich mają charakter mniej formalny, odnoszą się do specjalistów wydających opinie, a inne – jak choćby przywołana z Wikipedii – wskazują na określone zasady przyznawania tytułu rzeczoznawcy, znajdujące poparcie w przepisach prawnych; tytuł rzeczoznawcy pretendująca do niego osoba może zatem uzyskać dopiero po spełnieniu i udokumentowaniu skonkretyzowanych, zawartych w przepisach wymagań. W przypadku rzeczoznawcy w określonym zawodzie najczęściej będzie to egzamin państwowy; w przypadku tytułów z innych dziedzin, które nie są objęte przepisami prawa w tym zakresie, egzamin najczęściej zdaje się w stowarzyszeniach lub organizacjach odpowiednich dla danej specjalności. Bycie rzeczoznawcą w określonej dziedzinie związane

¹ Szałkiewicz Ł., Czesak A., Żurowski S.: Dobry słownik, <https://dobrysloownik.pl/slowo/rzeczoznawca/50291/1/169863/#znaczenie-169863>, 15.04.2017.

² Doroszewski W. (red.): *Słownik języka polskiego*. PWN, <http://sjp.pwn.pl/szukaj/rzeczoznawca.html>, 10.04.2017.

³ Markowski A. (red.): *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*. PWN, Warszawa 2010.

⁴ Rychter S.: *Leksykon podstawowych pojęć z zakresu jakości wyrobów*, [w:] Szymczak J. (red.): *Program Resortowy RP-BP III 41 Program 05.1, Temat 05.1.1*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1988.

⁵ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Rzeczoznawca>, 10.03.2017.

⁶ Mikułowska H.: *Ekspert*, [w:] Duda I. (red.): *Słownik pojęć towaroznawczych*. Akademia Ekonomiczna, Kraków 1995, s. 49.

jest często z podjęciem pewnych zobowiązań i przyjęciem na siebie obciążeń, określonych w przepisach – jak choćby wykonywania funkcji biegłego sądowego.

Powołanie czy korzystanie z usług rzeczoznawców związane jest często z rozstrzygnięciem sporów – ich opinie obejmują sprawy dotyczące majątku osób prywatnych, ale także majątku publicznego, a niejednokrotnie też dotyczą również zdrowia i życia ludzi⁷. W takim przypadku należałoby się zastanowić, czy zawodu rzeczoznawcy nie powinno się zaliczyć do zawodów zaufania publicznego i czy nie powinien on należeć do zawodów regulowanych. Celami artykułu są: przedstawienie wybranych zagadnień związanych z osobą rzeczoznawcy (specjalisty) powołanego do wydawania orzeczenia lub opinii oraz przegląd i analiza informacji dostarczanych konsumentom na temat specjalności rzeczoznawców⁸, a znajdujących się na listach rzeczoznawców Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej. To właśnie te osoby mogą świadczyć usługi konsumentom, wzmacniając ich pozycję (jako strony słabszej) w nierównym sporze z przedsiębiorcą.

2. Rzecznawca a zawody zaufania publicznego

Zawód zaufania publicznego, jak można przeczytać w opracowaniu tematycznym przygotowanym przez Kancelarię Senatu⁹, jest pojęciem swoiście polskim i istnieje pewien problem z jego zdefiniowaniem, co może być przyczyną, iż ustawodawca do tej pory nie przedstawił jego legalnej definicji. Określenie *zawody zaufania publicznego* pojawiło się w Konstytucji RP (art. 17, ust. 1). Artykuł wskazuje, że w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. W celu lepszego zrozumienia tego terminu można przytoczyć orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 7 maja 2002 r. (w sprawie SK 20/00), w którym czytamy, że *zawód zaufania publicznego to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią*

⁷ Dziędzic A.: Zadania biegłego z zakresu BHP przy sporządzaniu opinii w sprawach karnych. „Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i Praktyka” nr 1, 2012, s. 27-29.

⁸ Analiza dotycząca list rzeczoznawców przedstawiona w niniejszym artykule wraz z propozycją ich ujednoczenia została wysłana do wybranych Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej. Autorzy podjęli już rozmowy z wybranymi kierownikami oddziałów Inspekcji Handlowej w celu wypracowania jednego schematu podawania informacji dla konsumentów.

⁹ Zawody zaufania publicznego, zawody regulowane oraz wolne zawody. Geneza, funkcjonowanie i aktualne problemy, Opracowanie Tematyczne, Kancelaria Senatu, Biuro Analiz i Dokumentacji, OT-625, 2013, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020660611&min=1>, 20.02.2016.

*ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji*¹⁰.

Z pewnością rzeczoznawcy mogą wykonywać zadania o szczególnym charakterze z punktu widzenia zadań publicznych, można także przyjąć, że zawód taki powinien być wykonywany przez osoby mające kwalifikacje określone w przepisach właściwych dla danego zawodu i mógłby wiązać się z przynależnością do samorządu zawodowego, a osoba go wykonująca powinna się kierować zasadami etyki zawodowej. Obecnie na podstawie istniejących samorządów zawodowych można wyróżnić następujące zawody zaufania publicznego: adwokat, aptekarz, architekt, biegły rewident, doradca podatkowy, diagnosta laboratoryjny, inżynier budownictwa, komornik, kurator sądowy, lekarz, lekarz dentyista, lekarz weterynarii, notariusz, pielęgniarka i położna, radca prawny, rzecznik patentowy oraz urbanista.

Mimo wszystko, uwzględniając wymienione przesłanki, które są związane z zawodem zaufania publicznego, trudno oczekiwać, aby rzeczoznawcy z różnych dziedzin, w szczególności rzeczoznawcy do spraw jakości produktów lub usług, zostali wciągnięci na tę listę i mieli status prawny zawodu zaufania publicznego. Wydaje się bowiem, że takie rozwiązanie wiązałyby się z ograniczeniem konkurencji i utrudniało dostęp do zawodu.

3. Rzeczoznawca a zawody regulowane

Rozpatrując rolę rzeczoznawców, można się także zastanowić, czy zawód taki nie powinien być traktowany jako zawód regulowany. *Zawód regulowany* to kategoria prawna przejęta z prawa wspólnotowego. Pierwszy raz pojęcie to zostało zdefiniowane na gruncie polskim w *Ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych*. Jej artykuł 2 podaje następujące definicje¹¹:

- *Zawód regulowany – zespół czynności zawodowych, których wykonywanie jest uzależnione od spełnienia wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w odrębnych polskich przepisach.*
- *Kwalifikacje do wykonywania zawodu regulowanego – wymogi określone przepisami regulacyjnymi, od których spełnienia jest uzależnione wykonywanie zawodu.*

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest *Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii*

¹⁰ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 maja 2002 r. sygn. akt SK. 20/00. Dz.U. 2002, nr 66, poz. 611, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020660611&min=1>, 20.11.2015.

¹¹ Ustawa z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych, Dz.U. 2001, nr 87, poz. 954.

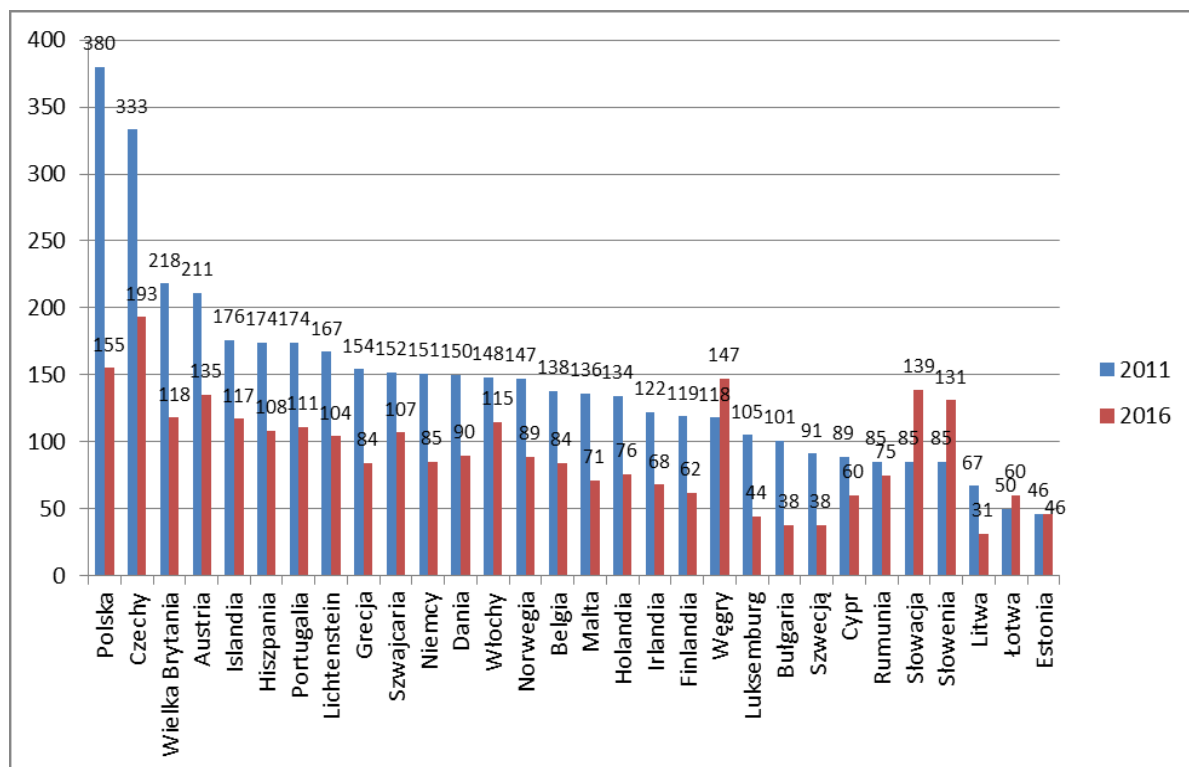
Europejskiej (Dz.U. 2016, poz. 65). Jest ona implementacją *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2013/55/UE z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniającej Dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i Rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym*. W 2011 r. wśród krajów Unii Europejskiej Polska zajmowała pierwsze miejsce, jeśli chodzi o liczbę zawodów regulowanych (rys. 1) – na liście tej znalazło się aż 380 zawodów. Trzeba tu wyraźnie podkreślić, że choć takie ograniczenia mogą być uzasadnione ochroną konsumenta, to jednak ustalanie zbyt restrykcyjnych warunków dostępu do niektórych zawodów stanowi ograniczenie dla młodych ludzi wchodzących na rynek pracy, a zatem może być przyczyną większego bezrobocia, braku konkurencji, a tym samym spadku jakości i wzrostu cen. W wielu krajach Unii Europejskiej podjęto działania zmierzające do liberalizacji przepisów w tej kwestii. Analizując dane z lat 2011 i 2016 wyraźnie można dostrzec tę tendencję, choć w dalszym ciągu występują tu spore różnicowania między poszczególnymi krajami. Tak duża liczba zawodów regulowanych w Polsce skłoniła ustawodawcę do podjęcia działań deregulacyjnych¹². Uchwalenie *Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów* ułatwiło dostęp do wielu zawodów¹³. W dalszym ciągu trwają intensywne prace zmierzające do zlikwidowania takich barier jak: płatne studia podyplomowe, konieczność odbycia płatnych staży, obowiązek zdania egzaminu państwowego czy wykazania się odpowiednim doświadczeniem. Nie podejmując się oceny zasadności proponowanych rozwiązań, warto zwrócić uwagę, że ustawa deregulacyjna została podzielona na transze. Skomasowanie prac nad jedną ustawą zmieniającą przepisy w zakresie wszystkich zawodów opóźniłoby jedynie ich wejście w życie. Trzy transze przygotowane w Ministerstwie Sprawiedliwości zawierają zapisy dotyczące łącznie aż 246 zawodów¹⁴ (pierwsza transza – 51 zawodów, druga transza – 91 zawodów, trzecia transza – 104 zawody). Po uchwaleniu tych przepisów deregulacyjnych prace trwały dalej i 24 listopada 2014 r. została podpisana przez Prezydenta RP czwarta transza deregulacji. Z kolei w *Ustawie z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych* znalazł się zapis umożliwiający uczelniom tworzenie studiów o profilu praktycznym, których ukończenie stanowić będzie podstawę do zwolnienia z części lub całości postępowania kwalifikacyjnego do wykonywania danego zawodu. Takie rozwiązanie może przyczynić się do lepszego dopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienia jakości nauczania. Już wcześniej zwracano uwagę, że „stanowi realizację Krajowych Ram Kwalifikacji, których celem jest określenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

¹² Pod pojęciem deregulacji rozumie się w prawie m.in. likwidację lub ograniczenie kontroli państwowej nałożonej na jednostki prowadzące działalność gospodarczą. Źródło: Tyszka J.: *Deregulacja – jak powstrzymać inflację prawa?* Centrum Analiz Fundacji Republikańskiej, Warszawa 2012.

¹³ Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów, Dz.U. 2013, poz. 829.

¹⁴ Deregulacja dostępu do zawodów, <http://ms.gov.pl/pl/deregulacja-dostepu-do-zawodow>, 20.02.2017.

nabywanych przez absolwenta, zamiast wcześniej stosowanego wskazania liczby godzin dydaktycznych z poszczególnych treści programowych”¹⁵. Wskazano, że oznacza to zmianę nacisku z nakładu pracy na efekty kształcenia¹⁶. Obecnie na liście zawodów regulowanych znajduje się 155 zawodów. Tylko kilka dotyczy *sensu stricto* zawodu rzeczoznawcy – są to m.in. rzeczoznawca samochodowy i rzeczoznawca w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych¹⁷.

Rys. 1. Zawody regulowane w Europie w latach 2011 i 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: The EU Single Market Regulated Professions Database, <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm>, 20.04.2017; Wipler P., Paczkowski M., Tyszka S., Troczyński B., Walentyński B., Warowny T.: Zawody regulowane. Aktualny stan prawny i propozycje zmian. Fundacja Republikańska, Warszawa 2011, <http://fundacjarepublikanska.org/raport-zawody-regulowane-aktualny-stan-prawny-i-propozycje-zmian/>, 14.06.2016.

Rzeczoznawca samochodowy

Rzeczoznawca samochodowy jest osobą, która wydaje opinie i sporządza ekspertyzy w dziedzinie motoryzacji. Opinie te są podstawą do podejmowania decyzji przez sądy i towarzystwa ubezpieczeniowe. Do obowiązków rzeczoznawcy samochodowego należy

¹⁵ Rządowy projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Wydział Komunikacji Społecznej i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości, 2013, <https://ms.gov.pl/pl/archiwum-informacji/news,5106,10,ii-transza-deregulacji-przyjeta-przez-rzad.html>, 13.02.2017.

¹⁶ Adamski M.: Rząd za deregulacją kolejnych 91 zawodów. „Rzeczpospolita”, 26.06.2013, <http://prawo.rp.pl/artukul/1023379.html>, 10.12.2016.

¹⁷ Istnieją jeszcze między innymi rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego, rzeczoznawcy majątkowi, rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, rzeczoznawcy budowlani.

wydawanie opinii z zakresu uszkodzeń pojazdów po awariach i wypadkach. Jego zadania polegają m. in. na ustaleniu uszkodzeń pojazdu, sporządzaniu listy części samochodowych wymagających naprawy lub wymiany, przedstawieniu najlepszego sposobu naprawy powstałych uszkodzeń i usprawnienia pojazdu.

Przepisy regulujące nadanie uprawnień rzeczoznawcy samochodowego zostały określone w *Ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym* art. 79a.

Rzecznawcą samochodowym jest osoba, która¹⁸:

- a) ma co najmniej średnie wykształcenie¹⁹,
- b) ma 2-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją,
- c) ma prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,
- d) nie była karana wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne,
- e) ma certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji,
- f) została wpisana na listę rzeczoznawców samochodowych.

Dodatkowo *Prawo ruchu drogowym* określa, że minister właściwy do spraw transportu wpisuje na listę rzeczoznawców samochodowych osobę, która spełnia określone wymagania i potwierdza wpis, wydając zaświadczenie. Lista rzeczoznawców jest ogólnie dostępna. W 2016 r. znajdowały się na niej 703 osoby²⁰. Skreślenie rzeczoznawcy z listy jest możliwe, gdy:

- upłynął termin ważności certyfikatu,
- nie zostały spełnione wymagania w punktach a, b, c i f,
- rzeczoznawca umrze.

Jak można zauważyć, ustawodawca nie przewiduje przypadku skreślenia rzeczoznawcy z listy na skutek skarg konsumentów. Konsument w takiej sytuacji może jedynie kierować sprawę do jednostki wydającej certyfikat takiemu rzeczoznawcy. Krajowe Porozumienie Stowarzyszeń Rzecznawców Samochodowych opracowało *Kodeks etyki zawodowej rzeczoznawcy samochodowego*. Czytamy w nim, że certyfikat może zostać wycofany lub zawieszony wskutek nieprzestrzegania postanowień Kodeksu. Znajdują się też w nim zasady mówiące, że *każdy rzeczoznawca samochodowy ponosi pełną odpowiedzialność merytoryczną i prawną za swoją działalność rzeczoznawczą oraz wykonuje zawód w sposób wykluczający możliwość zaistnienia konfliktów interesów (nie może wykonywać takiej działalności na rzecz organizacji, w której jest zatrudniony, bez względu na rodzaj tego zatrudnienia). Rzecznawca samochodowy powinien zidentyfikować każdą okoliczność mogącą prowadzić do*

¹⁸ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, DzU. 2012, poz. 1137, z późn. zm.

¹⁹ Jeszcze w 2011 r. przepisy wymagały tu wykształcenia wyższego oraz 5-letniej praktyki w dziedzinie związanej z motoryzacją. Jak widać deregulacja zmniejszyła bariery w tym zakresie. Dodatkowo w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe na kierunkach studiów w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej nie wymaga się 2-letniej praktyki.

²⁰ Lista rzeczoznawców samochodowych, 2016, <http://mib.bip.gov.pl/rejestry/lista-rzecznawcow-samochodowych.html>, 20.06.2016.

*takiego konfliktu lub mogącą wzbudzać wątpliwości co do jego bezstronności, i w przypadku stwierdzenia możliwości zaistnienia konfliktu, poinformować o tym zleceńodawcę*²¹. Wydawać by się więc mogło, że tak sprecyzowane przepisy dotyczące działalności tej grupy zawodowej sprawiają, że interes konsumentów jest zabezpieczony. Niestety analiza *Sprawozdań Rzecznika Ubezpieczonych z 2014 r.*²² wskazuje, że najliczniejsza grupa skarg odnosiła się do problematyki ubezpieczeń komunikacyjnych (49,2%) (w szczególności obowiązkowego ubezpieczenia OC czy ubezpieczeń AC). Co więcej, ubezpieczenia komunikacyjne od początku istnienia Urzędu Rzecznika Ubezpieczonych stanowią największą liczebnie grupę skarg. Oczywiście rzeczoznawcy samochodowi nie uczestniczą we wszystkich tych sprawach, jednak, jak zwraca uwagę Rzecznik Ubezpieczonych, konsumenci zgłaszają uwagi odnośnie do sposobu likwidacji szkody przez nieuprawnione kwalifikowanie jej jako szkody całkowitej. Wskazywali oni, iż ubezpieczyciele często zaniżają wartość pojazdu w stanie sprzed szkody, a zwyżają wartość wraku/pozostałości, nie udzielając jednocześnie pomocy w ich zbyciu za ustaloną przez zakład ubezpieczeń cenę. Skargi dotyczyły też zasadności stosowania przez ubezpieczycieli amortyzacji części i problematyki wypłaty odszkodowania z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu. We wszystkich wspomnianych problemach ocena rzeczoznawcy samochodowego wydaje się kluczowa, dlatego tak duża liczba skarg do Rzecznika Ubezpieczonych w tej materii może być dowodem, że pomimo dużych wymagań i systemów certyfikacji tego zawodu, nie do końca spełnia on swoją rolę w zakresie ochrony konsumentów jako strony słabszej w sporze z zakładem ubezpieczeń.

Rzeczoznawca w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

Przepisy nadające uprawnienia rzeczoznawcy w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zostały określone w *Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego rzeczoznawcy w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*²³.

Dla osób chcących uzyskać tytuł rzeczoznawcy przewiduje się albo staż adaptacyjny, albo test umiejętności w zawodzie. O konieczności odbycia stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności w zawodzie regulowanym decyduje organ prowadzący postępowanie. Nadzór nad całą procedurą dotyczącą rzeczoznawców w tym zakresie sprawuje *Główny*

²¹ Kodeks etyki zawodowej rzeczoznawcy samochodowego. Krajowe Porozumienie Stowarzyszeń Rzeczoznawców Samochodowych, Warszawa 2009, http://www.rzeczoznawcy.com.pl/attachments/078_kodeks_etyki_zawodowej.pdf, 11.06.2016.

²² Wiktorow A.: Sprawozdanie Rzecznika Ubezpieczonych za rok 2014. Warszawa 2015, https://rf.gov.pl/files/22005__5303__Sprawozdanie_Rzecznika_Ubezpieczonych_za_rok_2014.pdf, 16.05.2016.

²³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego rzeczoznawcy w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, DzU. 2009, nr 69, poz. 598.

*Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych*²⁴. Zagadnienia dotyczące zakresu i trybu działań Inspektoratu w kwestii nadawania uprawnień rzeczoznawcom oraz działań i obowiązków tych rzeczoznawców są regulowane przepisami:

- *Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz.U. 2005, nr 187, poz. 1577, z późn. zmianami),
- *Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lutego 2003 r. w sprawie nabywania uprawnień do wykonywania niektórych czynności związanych z oceną jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz dokumentowaniem tych czynności* (Dz.U. 2003, nr 35, poz. 300, Dz.U. 2004, nr 128, poz. 1345, Dz.U. 2005, nr 181, poz. 1511),
- *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów* (Dz.U. 2015, poz. 1505),
- *Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2016 r. w sprawie nabywania uprawnień do wykonywania niektórych czynności związanych z oceną jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz dokumentowania tych czynności* (Dz.U. 2016, poz. 398).

Warto zwrócić uwagę, że w związku z wejściem w życie w dniu 30 listopada 2015 r. *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów* zasady i tryb nabywania uprawnień do wykonywania zawodu rzeczoznawcy uległy pewnym zmianom. Dawniej wszystkie uprawnienia rzeczoznawcy otrzymywało się na trzy lata. Z chwilą upływu trzech lat od dnia zdania egzaminu, jeżeli rzeczoznawca ponownie nie zdał egzaminu przed upływem tego okresu, był skreślany z rejestru rzeczoznawców (art. 37, ust. 1 *Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*). Obecnie osoby, które nabyły uprawnienia w zakresie pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych oraz w zakresie ustalania klas jakości świeżych owoców i warzyw, a także zostały wpisane na listę rzeczoznawców przed dniem 30 listopada 2015 r. nie są zobligowane do zdawania egzaminu, a uprawnienia te są ważne bezterminowo. Wymóg odnawiania uprawnień co 3 lata dotyczy teraz wyłącznie rzeczoznawców w zakresie ustalania klas jakości tusz zwierząt rzeźnych. Wraz z wejściem w życie *Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2016 r. w sprawie nabywania uprawnień do wykonywania niektórych czynności związanych z oceną jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz dokumentowania tych czynności* (Dz.U. 2016, poz. 398) zlikwidowano zawód rzeczoznawcy w zakresie ustalania sposobu produkcji i ułatwiono uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu rzeczoznawcy w zakresie ustalania klas świeżych owoców i warzyw, a obowiązkowy egzamin został zastąpiony obowiązkowym szkoleniem.

---

²⁴ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, Dz.U. 2005, nr 187, poz. 1577, z późn. zmianami.

Osoby uzyskujące tytuł rzeczoznawcy w zakresie ustalania klas jakości, pobierania próbek i ustalania sposobu produkcji mogą uzyskać uprawnienia w wielu specjalizacjach (stan na 2017 r. to 29 specjalizacji²⁵).

Dla osób starających się o rzeczoznawstwo danej specjalności podawane są również obowiązujące akty prawne i normy, które powinny być takiej osobie znane. Przykładowo dla specjalności *mleko i jego przetwory* przytacza się aż 19 dokumentów (są to różnego rodzaju rozporządzenia i normy przedmiotowe)²⁶.

Widać zatem, że przed rzeczoznawcami stawiane są konkretne i dosyć wysokie wymagania, co powinno stanowić gwarancję ich profesjonalizmu. Specyfika zawodów regulowanych polega na tym, że prawodawca scedował na te zawody swoje określone uprawnienia, nakładając zarazem wiele obowiązków²⁷. Przykładowo do obowiązków tych należy nakaz spełniania określonych norm jakościowych. Jednak, jak zwraca uwagę Gomułka, normy te są egzekwowane niejednolicie, np. dla biegłych rewidentów wprowadzono obowiązek wewnętrznego systemu kontroli jakości usług, a w przypadku innych zawodów regulowanych posiadanie takiego systemu nie jest obowiązkowe²⁸. W literaturze przedmiotu dotyczącej opinii rzeczoznawców-ekspertów można także znaleźć inne opracowania pokazujące złożoność problemu²⁹, z jakimi stykają się poszczególne branże, w szczególności wskazujące niejednoznaczność przepisów³⁰, błędy związane z procedurą nadawania kwalifikacji³¹ czy konieczność posiadania – poza wiedzą techniczną – także wiedzy prawnej³².

---

²⁵ Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Poznaniu, <http://wihars.poznan.ibip.pl/public/?id=40099>, 20.04.2017.

²⁶ Jedynak A.: Kwalifikacje zawodowe, 2012, <http://www.ijhar-s.gov.pl/zawody-regulowane.html>, 12.11.2016.

²⁷ Gomułka R.: System kontroli jakości usług biegłego rewidenta na tle innych zawodów regulowanych. „Problemy Jakości”, nr 2, 2016, s. 12-19.

²⁸ Ibidem, s. 13.

²⁹ Szmit M.: Biegły informatyk w postępowaniu cywilnym. Zeszyty Naukowe Elektryka, nr 121. Politechnika Łódzka, 2010, s. 487-501; Korzeniewski W.: Czy rzeczoznawcy budowlani mogą zapewnić wyższą jakość sprawdzania projektów budowlanych? „Wiadomości Projektanta Budownictwa”, nr 5, Izba Projektowania Budowlanego, 2006, s. 8-10.

³⁰ Smarż J.: Rola rzeczoznawcy budowlanego w budownictwie a zakres wymaganych kwalifikacji. „Instal”, nr 2, 2013, s. 41-45.

³¹ Kasprzak K.: Biegli z zakresu ochrony środowiska z listy wojewody. „Przegląd Komunalny”, nr 5, 2000, s. 24.

³² Kalak J.: Obowiązki biegłego w sprawach wodociągowych i kanalizacyjnych linii przesyłowych. „Forum Eksploatatora”, nr 4(79), 2015, s. 62-65.

4. Rzecznawcy do spraw jakości produktów lub usług przy Inspekcji Handlowej

Inspekcja Handlowa jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. Jednym z zadań Inspekcji Handlowej jest prowadzenie **list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług**. Rzecznawcy mogą być powoływani do wydawania opinii o jakości produktów lub usług na zlecenie konsumenta, przedsiębiorcy, stałego polubownego sądu konsumenckiego, wojewódzkiego inspektora, powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów albo organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy ochrona konsumentów³³. Opinie te są odpłatne. Tworzenie list rzeczoznawców zostało określone w art. 11, ust. 4 *Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej*³⁴. Na tej podstawie ukazało się *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług*, w którym zostały podane szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia takich list.

Wpis na listę rzeczoznawców następuje na wniosek rzeczoznawcy. Wniosek taki składa się do właściwego miejscowo Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej. Zwraca się uwagę, że o wpis na taką listę mogą ubiegać się w szczególności osoby rekomendowane przez szkoły wyższe, instytuty, jednostki badawczo-rozwojowe, stowarzyszenia naukowe i naukowo-techniczne lub organizacje zawodowe. Aby zostać wpisanym na listę, trzeba mieć teoretyczne i praktyczne wiadomości w dziedzinie, w której chce się uzyskać tytuł. Posiadanie takich wiadomości powinno być potwierdzone dokumentami (świadczenia lub dyplomy właściwych szkół, opinie właściwych branżowo stowarzyszeń albo organizacji zawodowych)³⁵. Zgodnie z Rozporządzeniem lista rzeczoznawców jest dostępna w siedzibie właściwego Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej. W Rozporządzeniu nie podano jednak wykazu specjalności, w których można uzyskać tytuł rzeczoznawcy. Nie sprecyzowano także, jakie informacje powinny się znaleźć na liście. Obecnie każdy z szesnastu Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej udostępnia listy rzeczoznawców na swoich stronach internetowych. Na ich podstawie można stwierdzić, że w połowie 2016 r. na listach tych znajdowało się 814 osób. W tabeli 1 przedstawiono bardziej szczegółowe dane dotyczące liczby rzeczoznawców w poszczególnych województwach. Zastawiono dane z lat 2013 i 2016. W ciągu trzech lat sama liczba rzeczoznawców nie uległa niemal zmianie (w 2013 r. było ich 812), szczegółowa analiza list pokazuje jednak, że w okresie tym skreślono 46 osób, a dopisano 48.

³³ Sprawozdanie z działalności Inspekcji Handlowej w 2014 roku, Warszawa 2015, www.uokik.gov.pl, 12.09.2017.

³⁴ Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, Dz.U. 2001, nr 4, poz. 25, tekst jednolity z dnia 25 sierpnia 2009 r., Dz.U. nr 151, poz. 1219.

³⁵ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług, Dz.U. 2001, nr 85, poz. 931.

Tabela 1

Liczba rzeczoznawców Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej

Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej	Liczba rzeczoznawców	
	Stan na 2013 r.	Stan na 2016 r.
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej we Wrocławiu	45	45
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy	61	64
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Lublinie	19	22
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim	46	47
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi	24	25
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Krakowie	82	101
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Warszawie	95	90
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Opolu	41	44
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Rzeszowie	16	16
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Białymstoku	40	29
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Gdańsku	59	66
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach	120	131
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Kielcach	14	14
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Olsztynie	18	18
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Poznaniu	58	38
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Szczecinie	74	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych na stronach internetowych Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Listy zamieszczone na stronach Inspekcji Handlowej poszczególnych inspektoratów mają na celu przede wszystkim ułatwić konsumentom dostęp do specjalistów. Ich opinie są bardzo często pomocne w rozstrzygnięciu sporów pomiędzy konsumentami a przedsiębiorcami. Liczba wydanych opinii przez rzeczoznawców wpisanych na listę rzeczoznawców do spraw jakości towarów i usług jest trudna do oszacowania, gdyż rzeczoznawcy nie są pracownikami Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej, czyli działają w swoim imieniu i na własny rachunek. Rzeczoznawcy dokonują zatem oceny jakości przedmiotu reklamacji na życzenie i koszt konsumenta. Analiza list dostępnych na stronach Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej pokazuje, że **nie został wypracowany żaden schemat, jak taka lista powinna wyglądać**. Wydaje się, że dobrą praktyką byłoby wprowadzanie ogólnie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaleceń związanych z tworzeniem takich list. W zależności od Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej (WIIH) listy te są bardziej lub mniej szczegółowe. Przykładowo:

- WIIH w Krakowie: specjalność, imię i nazwisko, adres, telefon i e-mail,
- WIIH w Lublinie: nr zaświadczenia, imię i nazwisko, specjalność, telefon, data wpisu i ewentualnie data wykreślenia,
- WIIH w Olsztynie: imię i nazwisko, specjalizacja, miejscowość, telefon,
- WIIH w Poznaniu: imię i nazwisko, telefon, branża (rzeczoznawcy są pogrupowani w branże, np. motoryzacyjna).

Brak spójności w sporządzaniu list powoduje pewien chaos i utrudnienia dla konsumentów. Niestety nie ma jednego klucza do opisywania uprawnień wspomnianych rzeczoznawców. Przykładowo podawana jest jedynie branża działalności, np. motoryzacja

(WIIH w Poznaniu), a niekiedy używa się określenia „specjalność”, co odwołuje się do ogólnych określeń, jak np. jubilerstwo (WIIH w Kielcach), bądź też używa się określeń bardziej szczegółowych, np. „zakres specjalizacji” (WIIH w Łodzi) czy „uprawnienia w zakresie” (WIIH w Gdańsku). Wśród specjalności, jakie można znaleźć na listach, najczęściej wymienia się:

- budownictwo,
- elektronikę,
- garbarstwo,
- futrzarstwo,
- gemmologię (metale nieżelazne i kamienie szlachetne),
- informatykę,
- elektronikę,
- inżynierię sanitarną,
- jubilerstwo,
- maszyny, urządzenia i narzędzia,
- materiały budowlane i usługi,
- technikę pojazdów mechanicznych,
- obuwnictwo, kaletnictwo,
- optykę okularową,
- produkty przemysłu chemicznego,
- technologię drewna,
- usługi bytowe,
- włókiennictwo,
- artykuły spożywcze,
- sprzęt sportowy,
- tworzywa sztuczne,
- wyroby ze szkła.

Przedstawiona lista nie obejmuje wszystkich specjalności oraz – jak widać – zawiera niekiedy dziedziny wiedzy zazębiające się. Przeglądając listy rzecznawców na poszczególnych stronach Inspekcji Handlowej zauważa się także, że nie ma ścisłego rozgraniczenia między określeniami *specjalność* i *specjalizacja*. Przytaczając definicje ze „Słownika języka polskiego”³⁶:

specjalność:

- dziedzina będąca przedmiotem czyjejś pracy zawodowej,
- zajęcie wykonywane przez kogoś ze szczególną biegłością; też: wyrób będący efektem takiej pracy,

---

³⁶ Doroszewski W.: op.cit.

specjalizacja:

- wyodrębnianie się pewnych dziedzin życia oraz dokonywanie się ściślejszego podziału pracy lub funkcji,
- zdobywanie biegłości w jakiejś dziedzinie; też: posiadanie tej biegłości,
- wąska dziedzina, w której ktoś się specjalizuje,

można stwierdzić, że w przypadku określeń bardziej ogólnych należy mówić o *specjalności*, a dopiero w dalszej kolejności, konkretyzując zakres uprawnień rzeczoznawcy, używać określenia *specjalizacja*. Dobrym rozwiązaniem byłoby zatem, aby każdy z inspektoratów grupował rzeczoznawców najpierw w zakresie szeroko pojętej specjalności, a dopiero później opisywał ich specjalizacje. Wydaje się także, że sami rzeczoznawcy nie do końca mają świadomość, co należy wpisać w zakres swoich kompetencji. Poniżej, dla zilustrowania problemu, przytoczono opisy specjalizacji rzeczoznawców ze specjalności „technika pojazdów mechanicznych”, jakie znajdują się na wybranych listach rzeczoznawców Inspekcji Handlowej:

- „technika samochodowa, jakość usług serwisowych i motoryzacyjnych, kalkulacja napraw, dane techniczne i identyfikacja pojazdów, likwidacja szkód komunikacyjnych, wycena wartości”,
- „technika motoryzacyjna i maszynowa, ocena przyczyn uszkodzeń i awarii, wycena wartości, kosztów i jakości naprawy pojazdów, maszyn i urządzeń oraz pozostałych środków technicznych”,
- „technika pojazdów samochodowych, kalkulacja warsztatowa, analiza rachunków i kosztorysów”,
- „pojazdy samochodowe i ciągniki w zakresie techniki motoryzacyjnej oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego, wycena maszyn, urządzeń i pojazdów”,
- „technika pojazdów samochodowych, kalkulacja warsztatowa, identyfikacja numeryczna, wycena pojazdów samochodowych, maszyn i urządzeń technicznych”,
- „szacowania wartości pojazdów, oceny jakości przeprowadzonych napraw, weryfikacji jakości oraz grubości powłok lakierowych, weryfikacji zakresów oraz jakości przeprowadzonych napraw w zakresie prac blacharsko-lakierniczych, weryfikacji kosztów napraw pojazdów samochodowych”.

Przedstawione opisy specjalizacji odnoszą się przede wszystkim do uprawnień rzeczoznawcy samochodowego. Określenia „kalkulacja napraw”, „wycena warsztatowa”, „weryfikacja kosztów napraw” czy „kalkulacja warsztatowa” dotyczą tak naprawdę tego samego i nic nie stoi na przeszkodzie, aby w takim przypadku skorzystać z określeń, jakie zostały postawione w zakresie wymagań dla tej grupy zawodowej. Widać zatem, że istnieje potrzeba doprecyzowania wytycznych związanych już z samymi listami. Nie chodzi w tym momencie o rozwiązania prawne, ale o podjęcie działań zmierzających do opracowania bardziej czytelnej i lepiej zrozumiałej informacji, jaką można przekazać konsumentom.

5. Podsumowanie

Analiza informacji dotyczących rzeczoznawców, a dostępnych na stronach Inspekcji Handlowej skłoniła autorów niniejszego artykułu do opracowania propozycji ujednoczenia danych publikowanych na listach rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług prowadzonych przy Wojewódzkich Inspektoratach Inspekcji Handlowej.

Lista rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług prowadzona przez Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej powinna być ułożona tematycznie. W pierwszej kolejności rzeczoznawcy powinni zostać podzieleni na branże (specjalności), jakie reprezentują. Następnie należałoby podać specjalizacje. Z innych danych należałoby podać: nr zaświadczenia, imię i nazwisko, dane kontaktowe, czyli numer telefonu i adres e-mail (nie znajduje w opinii autorów uzasadnienia podawanie pełnych adresów wzorem WIIH w Krakowie), datę wpisu na listę, datę ewentualnego skreślenia z listy (informacja ta jest pomocna dla konsumenta, gdyż może on sprawdzić, czy rzeczoznawca nie powołuje się na uprawnienia, które mu wygasły). Ponieważ zgodnie z *Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług* o wpis na listę mogą się ubiegać rzeczoznawcy rekomendowani przez właściwe jednostki, szkoły wyższe, instytuty, jednostki badawczo-rozwojowe, stowarzyszenia naukowe i naukowo-techniczne lub organizacje zawodowe, należałoby także rozważyć, czy nie wprowadzić dodatkowej informacji o rekomendacji tych instytucji, stowarzyszeń i organizacji.

Ważnym aspektem działalności Inspekcji Handlowej w zakresie list rzeczoznawców jest także prowadzenie okresowej ich weryfikacji przez analizę prawidłowości wykonywania obowiązków przez rzeczoznawców, a w szczególności ocenę obiektywizmu wydanych opinii oraz ich zgodności z przepisami prawa i stanem faktycznym. Wykazywanie w treści opinii lekceważącego stosunku do konsumenta, przedsiębiorcy lub organów państwowych, rażący brak obiektywizmu wydanej opinii czy oczywista sprzeczność wydanej opinii z przepisami prawa lub stanem faktycznym mogą skutkować skreśleniem z listy rzeczoznawców.

Z sygnałów płynących z Federacji Konsumentów, Polskiego Towarzystwa Towaroznawczego czy Oddziału Instytutu Przemysłu Skórzanego w Krakowie widać, że konsumenci coraz częściej poszukują rzeczoznawców, którzy pomogliby im w sporze reklamacyjnym z przedsiębiorcą. Tym bardziej wydaje się zatem konieczne wyrowadzenie rozwiązań ułatwiających dotarcie do informacji, w jaki sposób i na jakich zasadach taka pomoc może być udzielana.

Publikacja została sfinansowana ze środków przyznanych Wydziałowi Towaroznawstwa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego.

Bibliografia

1. Adamski M.: Rząd za deregulacją kolejnych 91 zawodów. „Rzeczpospolita”, 26.06.2013, <http://prawo.rp.pl/arttykul/1023379.html>, 10.12.2016.
2. Deregulacja dostępu do zawodów, <http://ms.gov.pl/pl/deregulacja-dostepu-do-zawodow>, 20.02.2017.
3. Doroszewski W. (red.): Słownik języka polskiego, PWN, <http://sjp.pwn.pl/szukaj/rzeczoznawca.html>, 10.04.2017.
4. Dziedzic A.: Zadania biegłego z zakresu BHP przy sporządzaniu opinii w sprawach karnych. „Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i Praktyka”, nr 1, 2012.
5. Gumułka R.: System kontroli jakości usług biegłego rewidenta na tle innych zawodów regulowanych. „Problemy Jakości”, nr 2, 2016.
6. <http://pl.wikipedia.org/wiki/Rzeczoznawca>, 10.03.2017.
7. Jedynak A.: Kwalifikacje zawodowe, 2012, <http://www.ijhar-s.gov.pl/zawody-regulowane.html>, 12.11.2016.
8. Kalak J.: Obowiązki biegłego w sprawach wodociągowych i kanalizacyjnych linii przesyłowych. „Forum Eksploatatora”, nr 4(79), 2015.
9. Kasprzak K.: Biegli z zakresu ochrony środowiska z listy wojewody. „Przegląd Komunalny”, nr 5, 2000.
10. Kodeks etyki zawodowej rzeczoznawcy samochodowego. Krajowe Porozumienie Stowarzyszeń Rzeczoznawców Samochodowych, Warszawa 2009, http://www.rzeczoznawcy.com.pl/attachments/078_kodeks_etyki_zawodowej.pdf, 11.06.2016.
11. Korzeniewski W.: Czy rzeczoznawcy budowlani mogą zapewnić wyższą jakość sprawdzania projektów budowlanych? „Wiadomości Projektanta Budownictwa”, nr 5. Izba Projektowania Budowlanego, 2006.
12. Lista rzeczoznawców samochodowych, 2016, <http://mib.bip.gov.pl/rejestry/lista-rzeczoznawcow-samochodowych.html>, 20.06.2016.
13. Markowski A. (red.): Wielki słownik poprawnej polszczyzny. PWN, Warszawa 2010.
14. Mikułowska H.: Ekspert, [w:] Duda I. (red.): Słownik pojęć towaroznawczych. Akademia Ekonomiczna, Kraków 1995.
15. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, Dz.U. 2005, nr 187, poz. 1577, z późn. zmianami.
16. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego rzeczoznawcy w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, Dz.U. 2009, nr 69, poz. 598.

17. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług, Dz.U. 2001, nr 85, poz. 931.
18. Rychter S.: Leksykon podstawowych pojęć z zakresu jakości wyrobów, [w:] Szymczak J. (red.): Program Resortowy RP-BP III 41 Program 05.1, Temat 05.1.1. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1988.
19. Rządowy projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Wydział Komunikacji Społecznej i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości, 2013, <https://ms.gov.pl/pl/archiwum-informacji/news,5106,10,ii-transza-deregulacji-przyjeta-przez-rzad.html>, 13.02.2017.
20. Smarż J.: Rola rzeczoznawcy budowlanego w budownictwie a zakres wymaganych kwalifikacji. „Instal”, nr 2, 2013.
21. Sprawozdanie z działalności Inspekcji Handlowej w 2014 roku. Warszawa 2015, www.uokik.gov.pl, 12.09.2017.
22. Szalkiewicz Ł., Czesak A., Żurowski S.: Dobry słownik, <https://dobryslownik.pl/slowo/rzeczoznawca/50291/1/169863/#znaczenie-169863>, 15.04.2017.
23. Szmit M.: Biegły informatyk w postępowaniu cywilnym. Zeszyty Naukowe Elektryka, nr 121. Politechnika Łódzka, 2010.
24. The EU Single Market Regulated Professions Database, <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm>, 20.04.2017.
25. Tyszka J.: Deregulacja – jak powstrzymać inflację prawa? Centrum Analiz Fundacji Republikańskiej, Warszawa 2012.
26. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów, Dz.U. 2013, poz. 829.
27. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, Dz.U. 2001, nr 4, poz. 25, tekst jednolity z dnia 25 sierpnia 2009 r., Dz.U., nr 151, poz. 1219.
28. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, Dz.U. 2012, poz. 1137, z późn. zm.
29. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych, Dz.U. 2001, nr 87, poz. 954.
30. Wiktorow A.: Sprawozdanie Rzecznika Ubezpieczonych za 2014 rok. Warszawa 2015, https://rf.gov.pl/files/22005__5303__Sprawozdanie_Rzecznika_Ubezpieczonych_za_rok_2014.pdf, 16.05.2016.
31. Wipler P., Paczkowski M., Tyszka S., Troczyński B., Walentyński B., Warowny T.: Zawody regulowane. Aktualny stan prawny i propozycje zmian. Fundacja Republikańska, Warszawa 2011, <http://fundacjarepublikanska.org/raport-zawody-regulowane-aktualny-stan-prawny-i-propozycje-zmian/>, 14.06.2016.
32. Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Poznaniu, <http://wijhars.poznan.ibip.pl/public/?id=40099>, 20.04.2017.

33. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 maja 2002 r. sygn. akt SK. 20/00, Dz.U. 2002, nr 66, poz. 611, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020660611&min=1>, 20.11.2015.
34. Zawody zaufania publicznego, zawody regulowane oraz wolne zawody. Geneza, funkcjonowanie i aktualne problemy. Opracowanie Tematyczne. Kancelaria Senatu, Biuro Analiz i Dokumentacji, OT-625, 2013, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020660611&min=1>, 20.02.2016.